

MARCALI VÁROS ÖNKORMÁNYZAT
POLGÁRMESTERE

8701 Marcali, Rákóczi utca 11.
Telefon: 85/501-000, 85/501-080, Pf:5.
E-mail: polghiv@marcali.hu

Ügyiratszám: 6083-1/2025

1.sz. előterjesztés

ELŐTERJESZTÉS
Marcali Város Képviselő-testületének
2025. március 20-i soron következő, nyilvános ülésére

Marcali város 2024-2029 év közötti
gazdasági programjáról, és fejlesztési tervéről

Tisztelt Képviselő-testület!

I. Gazdasági programot meghatározó főbb tényezők

Marcali Somogy vármegye 3. legnépesebb települése, a megye gazdaságának, kulturális életének meghatározó települése. Az elmúlt években végzett tudatos városfejlesztési tevékenységnek köszönhetően a város kiemelkedik a Somogy vármegyei települések közül, gazdasági, társadalmi, népmozgalmi adatai a Balaton parti településekhez hasonlóak. Az országos, vármegyei, járási adatok elemzéséből egyértelműen megállapítható, hogy míg a várost leíró gazdasági, társadalmi statisztikai adatok a Balaton parthoz, a járás többi településének adatai- a várostól északra található községek kivételével- a leszakadó Belső-Somogy jellemzőihez hasonló. Marcali fejlesztési lehetőségeinek meghatározásánál éppen ezért figyelembe kell vennünk a környező települések adottságait is. A városban elérhető szolgáltatások működtetésénél és fejlesztésénél nem tekinthetünk el attól, hogy ezen szolgáltatásoknak nem a város több mint 11.000 lakóját, hanem a járás harmincezer fő lakosságát kell szolgálnia.

Marcali a közszolgáltatások tekintetében kiépült intézményhálózattal rendelkezik, mely megállapítás igaz az önkormányzati kötelező és önként vállalt feladatokra, valamint az állam által fenntartott költségvetési szerveken keresztül ellátott feladatokra is. Az intézményrendszer kiépítettsége azonban nem jár együtt a minőségi szolgáltatások elérhetőségével, elsősorban a centralizáltan működtetett közszolgáltatások esetében.

A 2024-2029 év közötti fejlesztési lehetőségeket alapvetően befolyásolja az Európai Unió 2021-2027 és 2028-2034 évek közötti költségvetése, hiszen a városban megvalósuló több százmillió forint értékű beruházásokat Magyarország uniós csatlakozása óta az európai adófizetők finanszírozzák. Az unió jelenlegi 7 éves költségvetésének fejlesztési forrásait Magyarország még nem hívta le, ezért a 2029-ig terjedő időszakban további pályázati felhívások megjelenésére kell felkészülnünk.

A város és intézményei lehetőségeit és kötelezettségeit alapvetően befolyásolja a hazai jogszabályi környezet és annak változása. A 2026-os országgyűlési választásokat figyelembe véve készen kell állnunk az önkormányzati feladatok további változására is.

II. Közszolgáltatások működése

Önkormányzati feladatellátás

Marcali járásszékhely település, ahol a helyi önkormányzat a kötelező feladatoknál jóval több feladatot, magas színvonalon lát el.

Az Önkormányzat által biztosított közszolgáltatások tekintetében fenn kell tartanunk az elmúlt években kialakított intézményrendszert, mely a szolgáltatásait nem csak a város lakóinak, hanem a járás településeinek is biztosítja.

Társulás keretében, több önkormányzattal közösen, kötelező önkormányzati feladatként biztosítjuk a szociális alapellátásokat (szociális étkeztetés, házisegítségnyújtás, jelzőrendszeres házisegítségnyújtás, család és gyermekjóléti szolgálat, család és gyermekjóléti központ, támogató szolgálat, közösségi pszichiátriai ellátás). A szolgálatok számára megfelelő épületállomány áll rendelkezésre, melyek felújítása elsősorban energetikai szempontból az elmúlt években megvalósult. A feladat ellátás további magas színvonalú fenntartásához azonban elengedhetetlen a tárgyi eszközök korszerűsítése.

A bölcsőde az európai unió támogatásával megvalósult fejlesztését követően 6 csoporttal működik, 72 gyermeket látnak el az intézményben, ahol a munkahelyek számát a beruházás előtti állapothoz képest 5 fővel bővítettük. Az elkövetkező időszakban fő feladatunk az intézmény szolgáltatásainak széles körű bemutatásával a beiratkozók számának megőrzése, fenntartása. Ezt a feladatot elsősorban a városban létrejövő új munkahelyekkel tudjuk elérni, melyek lehetőséget biztosítanak a gyermekes szülők elhelyezkedésére.

Óvodáinkat az elmúlt években felújítottuk. Teljes körű felújítás valósult meg a Mesepark és Gombácska óvodában, míg energetikai felújítás a Tündérliget és Bóbita óvodában. A Gombácska óvoda az idei évben visszaköltözik a felújított Táncsics utcai telephelyére. Az intézmények városon belüli elhelyezkedése optimális, ezen a szerkezeten nem indokolt változtatni. A gyermeklétszám országos tendenciákkal azonos lassú csökkenése azonban szükségessé teszi az óvodai csoportok változtatását. Ez egyben lehetőséget biztosít az óvodai nevelés szakmai fejlesztésére is: a Bóbita és Tündérliget óvodában a vizesblokkok felújítása mellett az óvodák sajátos arculatának megfelelő épületfejlesztésre- tornaszoba, foglalkoztató szobák kialakítására.

Az idős ellátás területén az elmúlt években elsősorban saját forrásokra támaszkodva valósítottuk meg a Noszlopy utcai Idősek Otthonának felújítását. Az épület teljes körű rekonstrukciója azonban továbbra is megoldandó feladat, melyre kész pályázati tervekkel rendelkezünk. A demográfiai és társadalmi folyamatokat figyelembe véve 2025-2029 ciklusban a Kormányzat támogatásával meg kell valósítanunk az intézmény férőhelyeinek korszerűsítését és bővítését, annak érdekében, hogy méltó körülményeket tudjunk biztosítani idős honfitársaink számára.

A településüzemeltetési feladatokat, valamint az étkeztetést a GAMESZ Szervezeten keresztül biztosítjuk. Az elmúlt években folyamatosan bővült az intézmény eszközparkja, és a Templom utcai épületen is kisebb felújítási munkák történtek. Ahhoz, hogy a GAMESZ a továbbiakban is magas színvonalon lássa el a zöldterületek, járdák, utak fenntartásával kapcsolatos feladatait további jelentős eszközberuházásokra van szükség. Különösen fontos az eszközpark bővítése annak tekintetében, hogy a közfoglalkoztatásba bevonhatók száma az elsődleges munkaerőpiacon elhelyezkedők számának növekedésével és az állami támogatás

csökkenésével folyamatosan csökken. A kieső munkaerőt az automatizálással tudjuk pótolni. Az intézmény szerepe a gyermek és szociális étkeztetésben megkérdőjelezhetetlen. Az étkeztetést igénybe vevők száma folyamatosan emelkedik. A Központi Konyha és a Mikszáth utcai ebédlő felújítása után a jelenlegi intézményi struktúra megtartása mellett meg kell teremteni a várhatóan tovább növekvő igények kielégítésének lehetőségét.

A hulladékszállításra, kezelésre az önkormányzat a szomszédos településekkel közösen hozott létre gazdasági társaságot, mely a MOHU alvállalkozójaként ma is ellátja a terület feladatait. Sajnos egyre inkább a központosítás figyelhető meg a hulladékgazdálkodás területén is. A jövőben arra kell törekednünk, hogy a lehető legnagyobb önállóságot őrizzük meg cégünknek. A városban kiépült rendszer, ami a gyűjtés, szállítástól a válogatáson át a lerakásig terjed fontos érték a jövőre nézve is. A környék településeivel együttműködve kell megőriznünk a korábbi években beszerzett eszközök, ingatlanok tulajdonjogát, és biztosítani, hogy továbbra is saját cégünk végezze a hulladékgazdálkodási feladatokat.

Kötelező kulturális feladatainkat a Berzsényi Dániel Városi Könyvtáron és a Marcali Kulturális és Szabadidő Központ Nonprofit Kft-n keresztül látjuk el. 2025. évben elindul a Könyvtár épületének külső felújítása, melynek eredményeként az intézmény visszaköltözhet Park utcai otthonába. A városi könyvtár Somogy vármegye azon kevés nyilvános könyvtára közé tartozik, mely több mint 30 község számára biztosítja a folyóirat olvasást, könyvkölcsönzést, kulturális szolgáltatásokat. A feladat ellátáshoz kapcsolódó állami normatíva évek óta változatlan összegű, melyet saját adóbevételeinkből kell kipótolni. A szolidaritási hozzájárulás, a Területfejlesztési Alapba történő iparüzési adó befizetés mellett ez a szolgáltatás is a környező települések felzárkóztatását szolgálja.

A Nonprofit Kft. által működtetett városrészi kultúrházak felújításra szorulnak, annak érdekében, hogy betölthessék közösség-szervező szerepüket. Az elmúlt 15 évben központi támogatást az 5000 főnél kisebb lakosságú települések vehettek igénybe közösségi terek felújítására, így a városban elsősorban a saját bevételekre támaszkodva kell elkezdenünk a településrészek életében fontos terek átalakítását. Ez alól kivétel a Gyótapusztai kultúrház, mely TOP Plusz forrásból, illetve Marcali Város CLLD forrásából újulhat/újulhatott meg, A Művelődési ház homlokzatának felújítását a Rákóczi utcai tömbbelső rekonstrukciójával egy pályázat keretében végezzük el. Az épület belső tereinek egy része a város CLLD forrásainak köszönhetően új köntöst kapott. A zeneiskola elköltözését követően az üres helységeknek új funkciót kell keresnünk, figyelembe véve, hogy a marcali közönség szereti a színházat. A térség, Somogy vármegye kulturális életének meghatározó intézménye lett a Nonprofit Kft., mely szolgáltatásait a környező települések számára is nyújtja. A város idegenforgalma szempontjából elengedhetetlen, hogy a színes kulturális életet tovább bővítsük, az ehhez szükséges infrastruktúrát létrehozzuk.

Marcali Város Önkormányzata önként vállalt feladatként működteti és tartja fenn a Marcali Múzeumot. 2024-ben került átadásra a Bernáth Aurél Galéria, mely a kétszeres Kossuth díjas művész egyetlen állandó kiállítása az országban. A Múzeum által végzett szakmai munkát minél szélesebb körben kell megismertetni. Az intézmény által kezelt tárgyak megőrzése és bemutatása érdekében egy látványraktár létrehozását kell elősegíteni, mely a Galéria, Múzeum mellett idegenforgalom egyik lábává válhat.

A városi Fürdő az elmúlt időszakban megszerezte a gyógyfürdő minősítést, mely a további fejlesztések alapfeltétele volt. A Fürdő fejlesztésére a ciklusban több mint 1 milliárd forint áll rendelkezésre. Ezek egyik része az energiatakarékos működéshez, másik része a turisztikai

fejlesztéshez kapcsolódik. A ciklus kiemelt feladata, hogy a már elnyert források mellett saját erőből, pályázati támogatásból további takarékosági beruházásokat hajtsunk végre a nap és geotermikus energia területén. A gyógyfürdő a város idegenforgalmának legfontosabb intézménye, ahol az elkövetkező öt évben gyógyászati és wellness részleget építünk, és megújítjuk a Fürdő kültéri környezetét is. A turisztikai funkciók mellett az intézménynek továbbra is el kell látnia a hobbi, verseny és iskolai sport támogatásával kapcsolatos feladatait.

Az előző bekezdések elsősorban az intézmények épület és tárgyi eszköz fejlesztésére tértek ki. Egy épület önmagában azonban mit sem ér, szükség van a szakmájuk iránt elhivatott dolgozókra, akik anyagi megbecsülése elengedhetetlen. A város 2025. évi költségvetésében a képviselő-testület már tett lépéseket, hogy a cafeteria juttatás mellett a kötelező béremelésnél magasabb összegű bérfejlesztést hajtsanak végre az intézmények. Ezt a további években is követni kell, amennyiben a központi bérintézkedések továbbra is eltérően kezelnek egy-egy ágazatot.

Ma valamennyi intézményünk, gazdasági társaságunk rendelkezik országos elismeréssel, vezetőik szakmai szervezetek tagjai. Az intézmények működőképessége alapvetően határozza meg a város arculatát. Ezek az intézményeink azok, amik kiemelik a várost a környező települések közül és Somogy vármegye legélhetőbb települései közé emelik.

Az egészségügyi alapellátás területén az önkormányzati feladatellátás kötelezettsége és lehetőségei is egyre inkább szűkülnek. A védőnői ellátás központosítása 2023-ban megtörtént, az alapellátási körzetek esetében az önkormányzatok körzet szervezési jogosultságai csökkentek. A fogászati ellátás 4 körzetben a Kormányzat által meghirdetett letelepedési támogatásoknak köszönhetően a ciklus időtartamára praxis joggal rendelkező orvosokkal biztosított. A gyermek és felnőtt háziorvosi körzetek esetében 7 körzetből 3 működik teljes rendelési időben. A praxis joggal rendelkező orvosokra vonatkozó adminisztrációs, pénzügyi tervek növekedése miatt, valamint a demográfiai folyamatok figyelembe vételével az önkormányzatnak készen kell állnia arra, hogy a körzeteket átszervezze, a feladat ellátásban részt vevő orvosok számára adminisztrációs segítséget nyújtson.

Állami feladatellátás

Az állam által biztosított szolgáltatások színvonalának jó esetben szinten tartása, de inkább romlása figyelhető meg. Különösen igaz ez az általános és középfokú oktatásra, valamint az egészségügyi ellátásra.

Az állam által biztosított közszolgáltatások esetében a legfontosabb feladatunk a döntéshozók figyelmének felhívása a várost negatívan érintő központi döntésekre, az itt működő szolgáltatások hiányosságaira:

Aktív szerepet kell játszani az általános és középfokú oktatási intézmények infrastruktúrájának felújítása, a képzési kínálat meghatározása során, annak érdekében, hogy a város gazdasága számára megfelelő utánpótlás álljon rendelkezésre, minél több fiatalkorú a városban végezze középfokú tanulmányait.

Ki kell állnunk a kórházban biztosított ellátások fenntartása érdekében, megfogalmazva elvárásainkat a döntéshozók irányában.

A Katasztrófavédelmi Kirendeltség, Tűzoltóparancsnokság, Mentőállomás, Légmentőbázis kialakítása után- melyek mindegyikéhez jelentős forrással járult hozzá az Önkormányzat. A Rendőrkapitányság elhelyezését is szorgalmaznunk kell, figyelembe véve azt, hogy a város területén kihasználatlanul áll és állagában is romlik a kapitányság építésére átadott ingatlan.

Az elmúlt években megfigyelhető centralizáció miatt sajnos ezeken a területeken közvetett szerepet tud vállalni az önkormányzat, de a hangos érdekképviselet mellett az eddigiekhez hasonlóan anyagi áldozatot is hajlandóak vagyunk vállalni a szolgáltatási, elhelyezési színvonal javítása érdekében.

A 2026-os országgyűlési választásokat követően fel kell készülnünk az önkormányzati feladatok további átalakulására.

III. Civil szervezetek, egyesületek

Az önkormányzat az épületek fenntartásával, fejlesztésével és a működés közvetlen pénzügyi támogatásával éves szinten több mint 150 millió forinttal támogatja a városban megvalósuló sport és civil életet. A jövőben is fenn kell tartanunk a város sokszínű civil és sportéletét. Meggyőződésem, hogy az önkormányzatnak első sorban az infrastruktúra megteremtésében a működés finanszírozásában van szerepe, de nem szólhat bele az egyesületek működésébe.

A sportinfrastruktúra a városban két területen összpontosul: a Fürdőben az energiahatékonysági beruházásoknak köszönhetően tudjuk garantálni a hosszú távú működtetést. A Sport utcában megvalósult a volt Sport büfé felújítása, mely új funkciót kapott, folyamatban van a rekortán futókör építése és az MVFC által használt ingatlanok felújítása. A ciklus további feladata az utánpótlás és szabadidő sportnak otthont adó Kozma Andor utcai sporttelep felújítása, ahol az atlétika lelhet otthonra. A fejlesztéshez külső források bevonása szükséges.

A Művelődési Ház jelenleg üresen álló helységeit a civil szervezetek, egyesületek együttesek számára kell megnyitnunk, akár ifjúsági szervezeteknek is. Ez a folyamat a Baglas Egyesület beköltözésével elkezdődött.

IV. Településfejlesztés

A településfejlesztés két módon valósulhat meg. Az önkormányzat közvetlen beavatkozásával, a már elnyert pályázati és saját források felhasználásával, valamint közvetve magánberuházás formájában. A ciklus első felében, a már rendelkezésünkre álló pénzeszközöket fel kell használnunk. Célunk, hogy a fejlesztések ütemezésével folyamatosan munkát tudjunk biztosítani a városban működő vállalkozások számára.

A villámárvizek, belvizek, és aszályos időszakok hatásainak mérséklése miatt ki kell dolgoznunk, aktualizálnunk kell a város vízgazdálkodási, vízkárelhárítási tervét, melynek

végrehajtásába a lakosságot is aktívan be kell vonnunk, az abban foglaltakat minden gazdálkodónak, lakosnak és intézménynek be kell tartania.

A közvetlenül az önkormányzathoz kapcsolódó beruházások közül kiemelkedik a szolgálati lakások építése, mely lehetővé teszi, hogy a közszolgáltatásban megjelenő munkaerőhiány enyhüljön. A Posta köz 2. szám alatt megvalósuló ingatlanfejlesztéshez hasonlóan a Piac téren is a piaci árnál alacsonyabb bérleti díj ellenében biztosítunk lakásokat. A beruházással befejeződik a Piac tér teljes megújítása is.

A Könyvtár és a Gyótapusztai kultúrház felújítása elsősorban energetikai beruházás, de mindkét esetben jelentősen javul a közszolgáltatások ellátási körülménye.

A Fürdő fejlesztése mind energetikai, mind turisztikai szempontból jelentős lépés. A városközpont fejlesztésének III. ütemének – I. ütem: Európa park, II. ütem: Rákóczi utca-befejezésével déli irányba folytatódhat a központ utcaképének egységesítése.

A forint gyengüléséből származó árfolyamnyereség miatt a TOP Plusz források bővítése várható, ezért készen kell állnunk a Táncsics utcai szegregátum rehabilitációjára, az Idősek Otthonának bővítésére, illetve a déli iparterület közművesítésére.

A magántőke bevonásával az alábbi városrészekben megvalósuló fejlesztéseket támogatjuk kiemelten:

Gombai vízfolyás- Berzsényi utca- Noszlopy utca által határolt területen valósítunk meg kereskedelmi, szolgáltató és szociális fejlesztést. A létrejövő üzletközpont és a 150 fő elhelyezését biztosító idősek otthona egyszerre teremt jelentős számú munkahelyet, növeli a városba látogatók számát, és a kapcsolódó fejlesztéseknek köszönhetően további szolgáltatásokat vonz a városba.

Déli Iparterület: a Keleti Iparterület valamennyi ingatlana hasznosításra került. A térség gazdasági, közlekedési, népességi és képzettségi adottságai első sorban a kisvállalkozások megtelepedésének kedveznek. Marcali zöld város jellegét- mely nem csak egy szlogen, hanem a fenntarthatóságra utal- az iparterelepítéssel is meg kell őrizni. A Déli Iparterület ingatlanjait birtokló Marcali Ipari Park Zrt-vel közösen a terület közművesítését el kell végezni annak érdekében, hogy további kis és középvállalkozások települjenek a városba.

Örömteli, hogy a városban az elmúlt években tapasztalt házépítéseknek köszönhetően elfogytak az építési telkek, ez azonban jelentős feladatot is ró az Önkormányzatra. A további fejlesztések érdekében új területeket kell a fejlesztésekbe bevonnunk. A déli alközpontban építési telkeket kell kialakítanunk.

A fenti célokat hívhatjuk divatosan idegenforgalom, turizmus vagy szolgáltatás fejlesztésnek, agghathatunk rá mindenféle terv nevet, de a célnak, a megvalósítandó tevékenységeknek a következőknek kell lennie:

város szennyvíz tisztító telepének bővítése

a déli iparterületen a rendelkezésre álló infrastruktúra bővítése

a város turizmusának alapjául szolgáló Fürdő és környező területén fejlesztése

az út és járdahálózat további felújítása, a város közttereinek fejlesztése

V. Pénzügyi háttér

Ahhoz, hogy a működés és beruházás feltételeit biztosítani tudjuk, megfelelő saját erőre van szükségünk, melyet a bevételeink növelésével, továbbá a működési költségek csökkentésével érhetünk el.

A kiadáscsökkentést elsősorban az energiatakarékosság terén érhetünk el, ezért folytatnunk el az elmúlt évek gyakorlatát, további napelemes rendszerek telepítésével a gyógyfürdő és a közintézmények területén. A fürdő elfolyó melegvizének újrahasznosítását, valamint a geotermikus energia felhasználását a jelenleg folyamatban lévő pályázatok megvalósítását követően a többi intézményünk esetében is szorgalmazni kell. Ezek a beruházások tovább erősítik a város energiafüggetlenségét.

A lakosság és a Marcaliban működő cégek bevonásával energiaközösséget hozunk létre, melynek segítségével nem csak az önkormányzat számára, hanem a részt vevő lakosság és vállalkozások számára is tovább csökkenthetjük a villamosenergia költséget. Az energiaközösség megvalósításába a környező települések bevonását is tervezzük.

Bevételeink növelését elsősorban a saját bevételeinktől várhatjuk, mely az iparüzési adóra, építményadóra, vagyonunk hasznosításából eredő bevételekre épül. Az elmúlt napokban megjelent kormányzati elképzelésekre- szolidaritási hozzájárulás emelése, Területfejlesztési Alapba történő befizetési kötelezettség-, reagálnunk kell, akár a helyi adó rendszerének átalakításával is. Érthetetlen az a kormányzati szándék, hogy az iparüzési adó többletet, ami azt jelzi, hogy egy város milyen kedvező feltételeket biztosít a területén működő vállalkozásoknak egy az egyben csatornázza át a Kormány egy fejlesztési alapba, mely elsősorban nem a helyi igényeket finanszírozza.

A kormány szándékainak ismeretében a versenyképes járások programnak is aktív szereplőivé kell válnunk, segítenünk kell a térség önkormányzatait, annak érdekében, hogy a vásárlóerő a környező települések esetében is növekedjen.

Továbbra is sikeresnek kell lennünk az Európai Uniótól származó források lehívásában, mely a legjelentősebb fejlesztéseinket finanszírozza. Bízom abban, hogy a Kormány és az Európai Unió tárgyalásai eredményre vezetnek és új fejlesztési források jelennek meg az önkormányzat és a vállalkozások számára.

A fenti célok eléréséhez szükséges a képviselő-testület és a bizottságok felelősségteljes aktív munkája és nélkülözhetetlen az apparátus szakértő segítsége. A Marcali Közös Önkormányzati Hivatal alkalmas, mint vezetőit, mint pedig szakembereit tekintve arra, hogy a következő öt évben Marcali város az elmúlt évtizedekhez hasonlóan sikeres legyen.

HATÁROZATI JAVASLAT

Marcali Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Marcali város 2024-2029 év közötti gazdasági programja, és fejlesztési terve című előterjesztést megtárgyalta, és a melléklet szerinti tartalommal elfogadja.

A Képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy a ciklus felénél, valamint végén adjon tájékoztatást a program végrehajtásáról.

Felelős: Bereczk Balázs polgármester

Határidő: Értelem szerint

Marcali, 2025. március 7.

Bereczk Balázs sk.

Polgármester